

Payí Poro Korosi ηweáyí nání eañnaríní.

Payí rina Jisasoyá siyikí imónigfá aní yoí Korosi ηweagfáyí nání Poro eañnaríní. Aní apí Esia pìropenisfyo ikwíroninagí aiwí Poro xewaninjo pìropenisf ayo nemefná aní apimí memé Epapíraso aní apimí xwiyfá yayí neainarinjípí wáf uríní uowáráná e ηweáyí wí Jisasomí dñí wíkwírogfawixíní. Xwiogwí waú woraní, waú waúraní, pwéáná Poro Romiyo gwí ηweañáná Epapíraso nìwímearí áwaní réniní uríniniginí, “Mimóní uréwapiyarigfá wí Korosi nání nuro Jisasoyá siyikí imónigfáyo ikweakwímf imóninípí nuréwapiyiro re urarinjoi, ‘Gorixoyá imónimfání nìsimónífná Jisasomíní dñí nìwíkwírorfná apánimani. Aiwá ηwáf ηwírariníro xwírfa imóníro nerinípimí dáníní imónipaxírní.’ uríro ‘Gorixomí xómíní nìyíkwirí seáyí e numero aiwí aní najfyo ení wí múropaxí mimóníní.’ uríro ‘Jisaso Gorixo tñí xixení imóninomaní.’ uríro nero sekaxí ámí bí tñí bí tñí seáyí e íkwíkwarímf wiarinjoí.” Áwaní e urfagí Poro Korosi ηweáyí xewí uréwapiyarigfápí ríwímfíní omamópoyíní payí rina nearí Tikikasomí wiowáriniginí.

1-2 Poroní —Nioní Gorixo nírípeáagí nání Jisasi Kiraisoyá wáf wurímeiaríná woníní. Nioní tñí Timotio —O Kiraisomí xídarinagí nání negí níríxímeániní imóniní woríní.

O t́n̄n̄i yawawi paý r̄ina Korosi ɲweaariḡfá Gorixoyá imónīro Kiraiso t́n̄n̄i nawín̄i ikár̄inīro egfáȳné —Seȳné n̄ir̄ix̄meá Kiraisomī píran̄iḡfá x̄idar̄iḡfáȳné̄r̄inī. Seȳné nán̄i yawawi paý r̄ina near̄i mónapar̄iḡwī. Yawawi “Neḡ́ ápo Gorixo wá seawian̄r̄i oyá d̄iḡfá t́n̄n̄i seȳné n̄iwaȳrón̄i ro ɲweap̄r̄fá nán̄i seaīr̄i éw̄in̄iḡnī.” yeaimónar̄inī.

“Seḡ́ nan̄f̄ yar̄iḡfápī nán̄i Gorixomī yaȳf̄ wiar̄iḡw̄f̄r̄inī.” ur̄iḡfá nán̄r̄inī.

³ Seȳné nán̄i yawawi Gorixomī —O neḡ́ Áminá Jisas̄ Kiraisomī xanor̄inī. Om̄i r̄ix̄iḡfá n̄iseaur̄iyirainá íníná yaȳf̄ wiar̄iḡw̄f̄r̄inī.

⁴ Xwiȳfá re r̄in̄faḡ́ ar̄fá n̄iwirane nán̄i, “Korosi ɲweáȳf̄ Kirais̄i Jisasomī d̄iḡfá n̄iw̄kw̄r̄oro ámá Gorixoyá imóniḡfá n̄n̄i nán̄i d̄iḡfá s̄ip̄i wiar̄iḡfár̄inī.” Xwiȳfá e r̄in̄faḡ́ ar̄fá n̄iwirane nán̄i Gorixomī yaȳf̄ wiar̄iḡw̄f̄r̄inī.

⁵ Seȳné “An̄f̄nam̄i dán̄i Gorixo yeáȳf̄ neayim̄xemean̄fár̄inī.” n̄ir̄i ro d̄iḡfá ikw̄f̄moḡ́fápī nán̄i n̄imoro nán̄i Jisasomī d̄iḡfá n̄iw̄kw̄r̄oro oyá ámá nán̄i d̄iḡfá s̄ip̄i wiar̄iḡfár̄inī. Xám̄i xwiȳfá nepax̄iḡfá imón̄iḡfápī —Apī yaȳf̄ neainar̄iḡfá imón̄iḡfápīr̄inī. Apī ar̄fá n̄iwiróná “Nepa Gorixo e neaīn̄fár̄inī.” n̄iyaiwiro d̄iḡfá ikw̄f̄moḡ́fápī nán̄i ar̄fá wiḡ́fár̄inī. ⁶ Xwiȳfá yaȳf̄ neainar̄iḡfápī an̄f̄ n̄im̄nī ar̄fá wiḡ́fápa seȳné en̄i ar̄fá wiḡ́fár̄inī. An̄f̄ n̄im̄nī ámá xwiȳfá apī ar̄fá n̄iwiro nán̄i s̄iw̄f̄ nan̄f̄ imón̄iḡfápī néra uro Jisasomī d̄iḡfá w̄kw̄roar̄iḡfáȳf̄ sayá nimóga uro yar̄iḡfápa seȳné iwam̄fó ar̄fá n̄iwiro wá Gorixo n̄ineawian̄r̄i neaīiḡfápī nán̄i x̄ixen̄i n̄ijfá imón̄iḡfáe dán̄i ax̄ipī e néra war̄iḡoī. ⁷ Xwiȳfá

yayf neinarinjf nionf seararinjapf, ayf Epariraso searéwap+yinjfpirini. O negf dijf sixf uyinwá worini. Xwiyfá Jisaso nánf none tñnf wáf wurimeaianfwá nánf gwf móninjwá worini. Seyfne arirá seainfa nánf Kiraisomf xináinjf nimónirf yarifo ananf dijf unwiráripaxf yarinjf worini. ⁸ O sefne kwiyfpf seaininjfpimf dánf ámaf nánf dijf sipf n+wiro arirá wiarigfápf nánf áwanjf yearémeanjfrini.

“Seyfne apf apf epírfá nánf rixinjf seuriyarigwífrini.” urinjf nánirini.

⁹ Seyfne nánf áwanjf e yearémeanjf enagf nánf sfá iwamfó arfá wigwíyfi dánf pñnf wí m+wiárf sefne nánf Gorixomf rixinjf niseauriya warigwífrini. Rixinjf niseauriya nurainá sefne rípf rípf oimónífoyinirf urarigwífrini. Seyfne ámaf Gorixoyáyf e éfrixinirf wimónarinjfpf nánf nijfá on+míápf mimónf aga xixenf nimóniróná dijf émf saimf moro kwiyf oyápf seaininjfpimf dánf “O imóninjfpf apírfanf?” niyaiwiro sñwáf mí wómixípfri nánf imóniro oéfoyinirf urarigwífrini. ¹⁰ Seyfne apf apf nimónimáná rípf rípf epírfá nánf rixinjf seuriyarigwífrini. Segf pí pí yarigfá nípini nánf Gorixo yayf wininfa nánf Ámináoyá ámaf imónigfáyf epaxípf tñnf xixenf néra úfrixinirf rixinjf e seuriyarigwífrini. Seyfne ámaf seaikwiárinpaxf imóninjf xixegfni epírfá nánf enf seuriyarigwífrini. Nijfá Gorixo nánf imónigfápf sayá nimíxa upírfá nánf enf seuriyarigwífrini. ¹¹ Seyfne pí pí seaimeáná yayf tñnf “Ananirini.” niyaiwiro xwámámf wipírfá nánf Gorixo xegf enj sixf eáninjfpimf

dáni —Apí xfo níkínírí seáyí e imóníhípíríní. Apimí dáni ení seaimíxínífa nání ení ríxíhípí seauríyarígwíríní. ¹² Ámá ápo Goríxo t́níní ẃfá óníhíe h́weapírífáyí imónípírífápí seyíné ení axípí e imónípaxí seaimíxíhípí enagí nání seyíné ení ẃfá xfo óníhíe h́weapírífáríní. Ayínání seyíné omí yayí umepírífa nání ení ríxíhípí seauríyarígwíríní. ¹³ O sfá yíníhíe obomí símanh́wíyóníhípí wurínagwaé dáni níneaíkwamíxírí xegí xewaxo, d́hípí síxí uyiñoyá xwioxíyo h́weáíríxínírí neawárhípíríní. ¹⁴ O xegí xewaxo neapeíhípímí dáni nínearoayíroríná negí f́wí yaríh́wápí yokwarímí neaiíhípíríní.

Kiraiso, níyoní seáyí e wimóníhíe nání uríhípí náníríní.

¹⁵ Kiraiso, nene síh́wí wíníh́wáo, o Goríxo, nene síh́wí ḿwínípaxí imóníhíe nání “E imóníhíorání?” yaiwianf́wá nání piaumímí neainaríhípíríní. Amípí ńníní Goríxo imíxíhípímí seáyí e múroñoríní. ¹⁶ Ayí rípí nání “Seáyí e múroñoríní.” seararíhípíní. O amípí xwífáyo eníyírání, anínami eníyírání, síh́wí wínípaxí imóníhípírání, ḿwínípaxí imóníhípírání, pí pí kwíyí ení eáníro seáyí e imóníro yarígífáyírání, apí nípíní Goríxo nímxíríná xewaxoyá wéyo dáni imíxíhípíríní. Apí nípíní nímxíríná oyá wéyo dáni imíxíhípíní marífái, apí nípíní omí yayí umepírífa nání ení imíxíhípí enagí nání raríhípíní. ¹⁷ O amípí síní mímónípa enímí h́weaagoríní. O xegí ení eáníhípímí dáni amípí síní xegí wenípa wení. ¹⁸ Míhípíyímí wará nípíní ínímí wuríníhípípa Kiraiso míhípíníhípí imóníhíomí

xfoyá siyikf imónigfáyf ínimí wurfninagfa nání seáyí e wimóninorini. Xegf siyikf imónigfáyo mfkf ikinorini. Amípí nípini nání xiráni xiráni imónfo imóninfa nání xwáripáyo dání nwiápfnimearfná óf imomeañorini. ¹⁹ Ayf rípi nání seararini. Gorixo xewaninjo “Nioní imóninjá nípini gf íwomí xe sixf owínini.” wimónarinj eñagí nání xewaxo xixeni e imóninjiní. ²⁰ Gorixo amípí nfní xwáfá tíyo enjyfrani, anfnami enjyfrani, amípí nfní xegf xewaxo éfpimí dání piyfa wírarinwaniginri enjriní. Sipí ámá wikáragfápi nání xegf xewaxo yoxáfpami yekwíroaráná xegf ragf púfpimí dání yíyf xópe nionininj eimónimfanri enjriní.

“Gorixo xfo tñí gwiaumf inipaxf imónanfwá nání neaimixinjiní.” urinj nánirini.

²¹ Xámí seyfné dnj sipí moro sipí ero yagfápmí dání Gorixomí sfmí tñí wiro o tñí nawíni mimónf xepxepá róniro yagfáyfné eñagí aiwí ²² o xegf xewaxo ámá nimónirí yoxáfpami penjpmí dání xfo tñí nawíni gwiaumf inipaxf imóniprfa nání seaimixinjiní. Xegf sinwf anije dání éf seauraráná seyfné siyikwf mínigfáyfné imóniro igfaninj eámónigfáyfné imóniro xwiyfa msexekwímopaxf imóniro epírfá nání e seaimixinjiní. ²³ E seararinjagi aí seyfné xwiyfa yayf neainarinjpi —Apí anj nímíni nweagfáyo ríxa wáf urimenjwápirini. Poroní ení wáf urímemfa nání imóninjiní. Apí seyfné aga xaiwf ía nixira uro dnj nwiwkwíroróná sirí muní ero xwiyfa api iwamfó arfa nwiwíroná “Neparini. Gorixo nanj e neaiinjarini.” yaiwigfápi nání siní

dijé n̄iwikw̄imóa uro nerónáyí, Gorixo seyíné r̄ixa siyikw̄í míniḡáyíné imóniñáná xeḡí siñw̄í an̄iñe dán̄i éf̄ seaurár̄in̄f̄ar̄in̄i.

“R̄ín̄iñ̄f̄ mear̄i wáf̄ ur̄ir̄i yar̄iñ̄in̄i.” ur̄iñ̄f̄ nán̄ir̄in̄i.

²⁴ Seyíné ar̄irá seaim̄in̄ir̄i yar̄iná r̄ín̄iñ̄f̄ nímeáf̄ r̄ip̄i nán̄i yaȳí ninar̄in̄i. R̄ín̄iñ̄f̄ Kiraisom̄i sin̄i m̄iwímean̄iñ̄iñ̄f̄ imóniñ̄f̄ip̄i nion̄i onin̄in̄ir̄i yar̄iñ̄in̄i. Aȳí r̄ip̄i searar̄iñ̄in̄i. Gorixo n̄in̄ir̄if̄pear̄iná nion̄i ámá Kiraisoyá siyik̄í imóniḡáyó —Aȳí x̄oyá warár̄in̄iñ̄f̄ imóniḡáȳir̄in̄i. Ayo ar̄irá wim̄in̄ir̄i yar̄iná xean̄iñ̄f̄ wímeáw̄in̄iḡin̄ir̄i n̄ir̄if̄pear̄iñ̄f̄ip̄i, ap̄i n̄ip̄in̄i x̄ixen̄i onímean̄ir̄i yar̄iñ̄in̄i. ²⁵ Émá imóniḡáȳyá xin̄áin̄iñ̄f̄ n̄iwimónimáná wáf̄ wurimeim̄fa nán̄i n̄ir̄if̄eáagi nán̄i ámá x̄oyá siyik̄í imóniḡáȳinéyá sénáin̄in̄iñ̄f̄ nimón̄ir̄i ar̄irá seaim̄in̄ir̄i yar̄iñ̄áon̄ir̄in̄i. Émáýíné xw̄iȳf̄á Gorixoyápi rok̄w̄ip̄á seaim̄fa nán̄i e nimón̄ir̄i yar̄iñ̄áon̄ir̄in̄i. ²⁶ Xw̄iȳf̄á ap̄i xámíná dán̄i ámá niñweaxa baḡf̄á niyon̄i ín̄im̄i r̄inár̄in̄iñ̄f̄ip̄i aí agwi r̄iná ámá Gorixoyá imóniḡáyó r̄ixa piaum̄im̄í win̄in̄i. ²⁷ Xw̄iȳf̄á ín̄im̄i r̄inár̄in̄iñ̄f̄ ap̄i —Ap̄i “Gorixo émá imóniḡáyó nan̄f̄ ayá wí wim̄ix̄iyin̄f̄ar̄in̄i.” r̄inár̄in̄iñ̄f̄ip̄ir̄in̄i. Ap̄i nán̄i Gorixo émáýí aí nij̄f̄á oimón̄ipoȳin̄ir̄i wimóniñ̄f̄ir̄in̄i. Ín̄im̄i r̄in̄iñ̄f̄ ap̄i, aȳí “Kiraiso seyíné t̄in̄i nawín̄i imóniñ̄o.” r̄in̄iñ̄f̄ip̄ir̄in̄i. Aȳin̄án̄i seyíné re n̄ir̄iro dijé ikw̄imoar̄iñ̄o, “Gorixo seáȳi e Kiraiso añ̄nam̄i nán̄i n̄ipeyimáná imóniñ̄f̄ip̄i t̄in̄i x̄ixen̄i neaim̄ix̄in̄f̄ar̄in̄i.”

niriro ikwímoarĩpoĩ. ²⁸ Xwiyá o nání yayí neainarĩĩpĩ wáí nuriranéná áamá nĩyonĩ ikwairĩrĩ wirane dĩĩĩ neĩwipémáná urĩrane yarĩĩwárĩnĩ. Áamá Kiraiso tĩnĩ ikárĩnĩgíáyí rĩxa yóí imónĩĩnáná xíoyá sĩmĩmanĩ e éí urárĩwanĩgĩnĩrĩ e yarĩĩwárĩnĩ. ²⁹ Nionĩ e yárimfánĩrĩ rĩwí nĩrĩkwĩnĩmáná anĩĩĩ minĩ yarĩĩnĩ. “Kiraiso xewanĩĩo enĩ sĩxĩ ayá wĩ nĩmĩxĩĩĩpĩ tĩnĩ xĩxenĩ e yárimfánĩrĩ anĩĩĩ minĩ yarĩĩnĩ.” seararĩĩnĩ.

2

“Yapí seaiwapiyipĩrĩxĩnĩrĩ yarĩĩnĩ.” urĩĩĩ nánĩrĩnĩ.

¹ “Seyíne rĩpĩ nání nĩĩfá oimónĩpoyĩ.” nĩmónarĩnĩ. “Seyíne nání tĩnĩ anĩ Reodisia ĩweáyí nání tĩnĩ áamá gí sĩmĩmanĩ sĩnĩ mí mĩnómĩxĩgíáyí nání tĩnĩ nionĩ rĩwí nĩrĩkwĩnĩrĩ anĩĩĩ minĩ rĩá tĩĩĩ yarĩĩapĩ nání nĩĩfá oimónĩpoyĩ.” nĩmónarĩnĩ. ²⁻³ Ayí tĩnĩ seyíne tĩnĩ dĩĩĩ sĩxĩ ínĩro dĩĩĩ sĩpĩ inarĩgĩápĩmĩ dání irĩkwĩnĩĩĩ ikeánĩro epĩrĩá nání e yarĩĩnĩ. Xwiyá yumí rĩnárĩnĩĩĩpĩ xĩxenĩ nĩĩfá nĩmónĩróná “Ayí apĩmĩ dání amĩpĩ mĩmúrónĩĩwáénénĩĩĩ rĩá imónĩĩwĩnĩ?” yaiwipĩrĩá nání enĩ e yarĩĩnĩ. “Xwiyá Gorĩxoyá yumí rĩnárĩnĩĩĩpĩ nání —Apĩ Kiraiso nání rĩnĩĩĩpĩrĩnĩ. Apĩ nání xĩxenĩ nĩĩfá imónĩpĩrĩá nání yarĩĩnĩ.” seararĩĩnĩ. Dĩĩĩ émĩ saĩmĩ Gorĩxo morĩ dĩĩĩ enĩwĩperĩ enĩpĩ —Apĩ ayá tĩĩĩnĩĩĩ imónĩĩĩpĩrĩnĩ. Apĩ nání áamáyo nĩĩfá wĩmĩxĩpaxo wo marĩáĩ, sa Kiraisorĩnĩ. ⁴ Áamá wĩ

wigí xwiyá dñj seakini mixipaxí imóniñj pimi dání —Apí yapí riniñj aí nepa imoarigápirini. Apimi dání yapí seaíwapiyipríxini Kiraiso nání e searariñjini. ⁵ Nioni seyíné tñni miñweapa neri aiwi dñj seakikayoni. Seyíné Kiraisomi dñj niwíkwíroróna sírí muní ero íyí wiámí yarigáayíneniñj imóniro yaríñagáa nání dñj yayí ninarini.

“Wé searoáriníyíné enagi nání piyíñj ikayíwípi dñj míkwiropani.” uríñj nánirini.

⁶ Seyíné nemeróna xwiyá Áminá Kiraisi Jisaso nání riniñjpi xámi umíminigá tñni xixeni áma o tñni ikárinigáayí epaxí imóniñj pa axípi e éríxini. ⁷ E nero Kiraisi Jisaso nání searéwapiyigápi íkía pipiñj ná íni mi wearíñj páníñj imóniro añj íkía xwiyá xaíwíyo dání mírinaríñj páníñj imóniro Kiraiso nání searéwapiyiána dñj wíkwírogápi píraníñj dñj síxí íniro o seaiñjpi nání yayí bí onimiápi mé ayá wí ero éríxini.

⁸ Áma wí piyíñj ikayíwí riniñjpi —Apí nepa míkí mayípirini. Áma wigí dñjyo dání nérowiápiñiro rarigápirini. Kiraiso nání riniñjpi maráí, sa áma omí mixídarigáayí wigí amípi xixegíni nepa mipimónipaxí imóniñj pia nání riniñjpirini. Apí searéwapianiro éána dñj niwíkwíroro xídi píríxini síñwí niyápirómí memepani. ⁹ Ayí rípi nání searariñjini. Goríxo imóniñjpi bí onimiápi maráí, niñjini Kiraisomi síxí íniñi. Xegí nápimi niñjini síxí íniñi. ¹⁰ O —Gíyí gíyí seáyí e nimóniri

wíyo umenḡweaarigfáyorani, giyf giyf nénf tífgefáyorani, niyonf o seáyf e wimóniḡorini. O tfini ikárinigfáyfné enagf nánf Gorixoyá siḡwíyo dánf dfwf wí miseaikárinf rixa wé searoárinini. ¹¹ O tfini ikárinigfáyfné enagf nánf iyf sfmf sfó wákwínigfáyfné eni imóniḡoi. Nepa wé tfini ámaf iyf sfmf sfó wákwínarigfápi nánf m+rariḡini. Kiraiso iyf sfmfniḡf sfó niseawákwirfná sipi oyaneyniro miḡf inagfápi —Apf nipiḡwini mimóniḡf xwioxíyo iniḡpirini. Apf seawákwiniḡf nánf rariḡini. ¹² Seyfné wayf nimearóna iniḡfíyo fá seaurfmiḡxána Kiraiso tfini nawini xwfa weyárinigfáyfnéniḡf nimónimána Gorixo o xwáripáyo dánf owiápfniḡmeanri wiḡiḡf nánf diḡf wíkwírogfápiḡf dánf o tfini nawini wiápfniḡmeagfáyfnéniḡf imóniḡoi. ¹³ Seyfné xami nwiáikía nuro sipi yanro nánf miḡf inagfápiḡf niḡdriro nánf ámaf anfinimixinaniro imónagfáyfné enagf aiwf Gorixo xegf xewaxo Jisaso tfini diḡf niyimniḡf tífgefáyfné oimónipoyinri seaimixiḡriḡini. E nerf negf nwiáikía wagwápi nipiḡf eni yokwarimf neaiḡriḡini. ¹⁴ Ayf ripfniḡf nerfná e neaiḡriḡini. Nwf ikaxf eániḡfíyo dánf rinḡf nene wiaikíagwápi nánf xwíyfa neaxekwimopaxf imóniḡfpi Kiraisomf ikfápami yekwiroáraná Gorixo apf eni ikfápámfniḡf yekwiroáriḡfpiḡf dánf anipa imixiḡriḡini. ¹⁵ O rixa pi pi kwíy seáyf e nimóniri menḡweaarigfáyorani, nénf tífgefáyf imónigfáyorani, Kiraiso yoxáfápiḡf niperfná enḡfpiḡf dánf xoprarf niwimána ámaf nfini re oyaiwípoynri, “Gorixo ayo rixa miḡf rfa

wimixárinjoi?” oyaiwípoyiniri wigí sijnwí tígíe dáni niméra púfninjí enjírini.

“Apí apí nímusroríná nípikwini mýarinjoi.” searáná aríá mîwipani.” urinjí nánirini.

¹⁶ Ámá wí seyíné aiwá bi narinjagfa sijnwí niseaniro “Nípikwini mýarinjoi.” searánarani, iniigí bi narinjagfa niseaniro “Nípikwini mýarinjoi.” searánarani, sía xwiogwí o omi Gorixo nani diñí oneaininiri yarigíayo seyíné kikiá yarinjagfa niseaniro “Nípikwini mýarinjoi.” searánarani, sía emá sijní wo imónaná yarigíapí mixídarinjagfa niseaniro “Nípikwini mýarinjoi.” searánarani, Sabaríayo yarigíapí mixídarinjagfa sijnwí niseaniro “Nípikwini mýarinjoi.” searánarani, wí ayí seararigíapí aríá mîwipa érixini. ¹⁷ Ayí rípi nani seararinini. “Apí apí neróná Gorixomi píraninjí xídarinjoi.” seararigíapí ámá náo baríná onapámigí inarinjípfninjí imónini. Apí nípini, ayí nene Kiraiso neainjípí nani mí neóríniníapí imónini. Náó, ayí Kiraiso xíó imónini. ¹⁸ Ámá wí “Gorixo nene nani yayí owinini oyaneyiniríná rípiní epaxírini.” yaiwiarigíapimi seyíné mixídipa yarinjagfa sijnwí niseaniro “Nípikwini mýarinjoi.” niseaniro “Sewaninjíyíné siyikwípiáninjí mimónarinjoi. Anínajíyo ínimi niwuríniro yayí mumearinjoi.” searánayí, aríá mîwí sa paimimí érixini. Ayí rípi nani seararinini. Ámá e niriyo yarigíayí nepa sijnwí náyi tñni mîwínipa nerinjípimi dáni e ríro míkí ná mimónináná nípikwini mimóninjí wigí xwioxíyo íninjípimi dáni wárixá imóniro

yarigfáyf enagf nánf seararifinif. ¹⁹ Xwiyfá Kiraiso nánf rinfif rípf enif fáf m+x+rarigfáyfifinif. Nene oyáf sifyikf imónifwaéne waráfí imónifwifinif. O mififif imónifinif. Waráfí xómifif tfinif wikf tfinif enagf nánf xegf imónififpa imónififrifinif. Waráfí mifififimif íkíkf winifagf nánf xwé nimóga warififpa oyáf sifyikf imónifwaéne axípf omif mifififimifinif íkíkf winifwáf enagf nánf Gorixoyáf dififyo dánif nimóga warififwifinif.

“Mip+mónifpaxf imónififpia nánf rinfififpif arfáf mififwifpanif.” urifif nánififinif.

²⁰⁻²¹ Kiraiso nifperfnáf seyfné o tfinif ikárfifnifgáfifné enagf nánf o tfinif nawínf pifyf egfáfifnéfif imónifgáfifinif. Ayfnánif seyfné ámáf omif mififdarifgáfif wigf amifpí xixegfinif nepa mip+mónifpaxf imónififpia nánf rinfififpimif sinif xdfifpaxfifné mimónififof. Seyfné e imónififagfáf nánf arifre nero ámáf omif mififdarifgáfif tfinif nawínf nimónifrófif wigf rarifgáfif yarififof? Nwf ikaxf “Apif fáf mififmaxififpanif. Apif gífif bif mepanif. Apif amáf aíf mififrófifpanif.” rarifgáfif arfáf bif mififwifpanif. ²² Ayf rípf nánf seararifinif. Nwf ikaxf apifnif nififga ufifpif, ayf sa amifpí aifwáranif, inifgífranf, nene ninfánáf anifpáf imónarfififpifinif nánf rinfifinif. Apif sa amáfif érowifápfifnifro éwápfifnifro yarifgáfififinif. ²³ Apif rarifgáfif Gorixomif yayf owianeyifniffnáf difif ámáf moarifgáfifinif xdfifro “Gorixof difif nífáf owifinifrif ámáf wifwanififyf sifyikwifpifánifif oimónifpoyif.” rifro “Gorixof difif nífáf owifinifrif ifwanifif ofánifpoyif.” rifro nerónáf nepaxifif pákifnf nimónifro rarifgáfif enagf nánf seyfné xenfwf re wifwifwifpaxififinif, “Ámáf e rarifgáfif

axípi nimóniro yaríná áamá síŋwí mīseanopasíní mí seaómīxīpíríríní.

“Sípípi mepa éfríxíní.” uríŋí náníríní.

⁵ Ayínání “Gí wé síkwí amípi, ayí íwí apí nání ríá imóníní?” nīyairí xé íwí apí nání mīŋí onínírí mé “Apí emínírí nání ríxa áamá píyíníŋí imóníŋáonírání?” yaiwiníríxíní. E nīyairí íwí minípa éfríxíní. Píaxí weánípaxí imóníŋípi mepa éfríxíní. Íwí nání mīŋí minípa éfríxíní. Íwí nání íeapá seainírípi xé oneainírí síŋwí mīwínípa éfríxíní. Ayá tíŋí wí mīnīmúropa oenírí mepa éfríxíní. Áamá ayá tíŋí bī mīnīmúropa oenírí yarígíáyí Nwíá nepa imóníŋo nání dīŋí mamopa nero apí náníní neróná wígí ŋwíáníŋí nīmíxíro yarígíá enagí nání seararíní. ⁶ Ayí rípi nání “Apí apí mepa éfríxíní.” seararíní. Áamá pírfí nīwíákiro e yarígíáyo Goríxo pírfí umamóníá enagí nání seararíní. ⁷ Eníná seyíné Goríxomí pírfí wíákiarígíáyí tíŋí nīkumíxíníro neróná seyíné ení e néra wagíáríní. ⁸ Seyíné xámí axípi e néra wagíáyíné aiwí agwí ríná rípi rípi wí mepa éfríxíní. Wikí mónínípa éfríxíní. Wikí ríá ápiáwíníŋí mīwénípa éfríxíní. Únúníŋí mīwikírípa éfríxíní. Xwíyíápai mīŋwírírípa éfríxíní. Ikayíwí mumearípa éfríxíní. ⁹ Yapí mīrínípa éfríxíní. Ayí rípi nání “Apí apí mepa éfríxíní.” seararíní. Seyíné xámí imónagíápi emí nīmoro síní e nīmóníróná sípí yagíápi píŋí nīwíárímáná ¹⁰ ámí ríxa síŋíyíné imónígíá enagí nání seararíní. Dīŋí síŋí

agwi ríná seyíné imónígfápi Gorixo xewaníño imóníñfpi nání xixení nijfá oimónípoyínrí seaimíxíñfíní. Apí dñf xíó imóníñfpa oimónípoyínrí síní aníñf axípi ní ámí bí tñí bí tñí níseaimíxa waríní. ¹¹ Ámá dñf síñf tífíáyíné níseaimíxa waríñagí nání wiyíné Gírikíyíneraní, wiyíné Judayíneraní, ayf ananíríní. Wiyíné iyf símí sío wákwínígfáyíneraní, míwákwínígfáyíneraní, ayf ení ananíríní. Wiyíné émáyíneraní, kíníxíyíneraní, ayf ení ananíríní. Wiyíné xínáíwayínéñíñf nímoníro omíñf wíiarígfáyíneraní, omíñf wíipfí ní nání áxenwarf minígfáyíneraní, ayf ení ananíríní. Ná bíní xwé imóníñfpi, ayf Kiraiso tñí ikárínígfápiríní. O nípimíní seáyí e wimóníñoríní. Pí pí ámá imónígfápi omí dñf níwíkwíroróná ananí o tñí ikárínípaxfíní.

“Xixe dñf sípí inífríxíní.” uríñf náníríní.

¹² Gorixo fá yíyamíxímí seairí ámá nioniyá oimónípoyínrí seaimíxírí dñf síxí seayírí egfáyíné enagí nání rípi éfríxíní. Wíníyo wá wianífríxíní. Dñf sípí ení wífríxíní. Seáyí e seáyí e mimóní síyikwípiayínéñíñf imónífríxíní. Níyapenímáná urífríxíní. Anañfíní murf xe óf oneaimópoyínrí éfríxíní. ¹³ Segfíyí pí pí seaikáríagfá aí seyíné ení xixewíámí míwípa éfríxíní. Segf wo sípí seaikáríagí nání xwíyífá umearípaxf enánáyí, yokwarímí wíífríxíní. Ámínáo yokwarímí seaiñfpa axípi e wíífríxíní. ¹⁴ Apí apí nípi ní nero aíwí anípaxf epaxípi, ayf rípiríní. Xixe dñf síxí yínífríxíní. E

neróná píráníḡ nawíni kumixiniþíríá enagí nání seararíḡni. ¹⁵ Kiraiso seyíné piyíá seawíríḡ enagí nání omí wí þírí mīwiaíki segí wíniyí t́ni píráníḡ níkumixiniro ḡweáíríxini. Seyíné Kiraisoyá siyikí imónigíá wíniyí t́ni níkumixiniro píráníḡ onweápoyniri fá seaumíríḡyíné enagí nání seararíḡni. Íníná Gorixomi yayí wiayíríxini. ¹⁶ Xwiyíá Kiraiso nání riniḡipi seyíné aumaúmí inííríxini. Segí soḡí t́ni seaní t́ni api niriḡóná nirewapiniro ikwairírí iniro yarigíapimi dání xwiyíá o nání riniḡipi aumaúmí inííríxini. Soḡí t́ni seaní t́ni api niriḡóná maḡpáni mirí “Gorixo e neaiḡírífaní?” niyaiwiro omí xwioxí aí t́ni nífá niseainiri yayí wíríxini. ¹⁷ Pí pí seyíné niriḡónarani, pí pí nerónarani, “Áminá Jisasomi ínimi wuríḡḡwaénerífaní?” niyaiwiro áamá xíoyáyí epaxíþini éíríxini. E neróná “Kraiso nene nání e neaiḡírífaní?” niyaiwiro ápo Gorixomi yayí wíríxini.

Xiepiwami t́ni xiagwowami t́ni uríḡ nánírini.

¹⁸ Apixíwayíné, segí oxowami simaḡwíyóniḡ wurííríxini. Áminá Jisaso t́ni ikárinigííwayíné e epaxí enagí nání seararíḡni. ¹⁹ Oxoyíné segí apixíwa nání diḡí sipi seaíwinigini. Naririmí mīwipa éíríxini.

Niaíwíyo t́ni xanowami t́ni uríḡ nánírini.

²⁰ Niaíwíyíné, segí inókiwa ápowa sekaxí pí pí searána aríá yímigí wíríxini. E neróná Ámináo yayí winipaxíþi yaríḡagíá nání seararíḡni.

21 Xanowayfné, segf niaíwtyo éwapiyf n#wirfná m#xfn#nf m#yom#x#pa éfr#x#ni. Segf niaíwtyf d#nf an#nf rakiár#n#p#r#x#n#r# searar#n#ni.

Bosowam# t#n# om#nf wiiar#g#f#yo t#n# ur#nf nán#r#ni.

22 Xináiwayfnén#nf nimón#ro om#nf wiiar#g#f#fné, segf bosowa pí pí searána arfá n#wiwo x#xen# éfr#x#ni. Segf bosowayá s#j#wf an#g#e dán#ni e éfr#x#n#r# m#searar#n#ni. Om#nf yar#g#f#yf yap# nimón#ro wiep#sar#g#f#pa mé “Ayá t#n# oyaney#.” n#yaiwiwo éfr#x#ni. Seyfné Ámináom# wáyf wiar#g#f#fné enag# nán# searar#n#ni. 23 Om#nf wiiar#g#f#fné pí pí nerfnáyf “Ámá nán#n# r#wiiar#n#w#n#?” n#yaiwiwo úrapí yar#g#f#yf yar#g#f#pa mé “Áminá Jisaso nán# r#wiiar#n#w#n#?” n#yaiwiwo píran#nf yar#g#f#yf yar#g#f#pa seyfné en# e nero ayá t#n# éfr#x#ni. 24 Seyfné nijfár#ni. Ámá wí marfái, Áminá Jisaso yayf n#seaimor# Gor#xo “Nan# e n#seaiimfár#ni.” rár#nf#p# seaiinfá enag# nán# searar#n#ni. Bosf seyfné wiiar#g#o, ayf Áminá Kiraiso enag# nán# searar#n#ni. 25 G#yf g#yf sip#n# néra nurfnáyf, Gor#xo p#r# numamorfná m#mearó sipí ayf éfáp# t#n# x#xen# p#r# umamonfá enag# nán# searar#n#ni.

4

1 Bosoyfné, “None en# bosf an#nam# wo t#j#wáonerfani?” n#yaiwiwo segf inókíwán#nf nimón#ro om#nf seaiar#g#f#yo nen#w#pero

píráníŋf numerfná epaxfþini tñni xixeni uméfríxini.

“Gorixomi rixiŋf neauriyífríxini.” uríŋf nánirini.

² Seyfne Gorixomi rixiŋf nurironá xaiwf niwakirfmiixinimáná nira úfríxini. E neróná diŋf yaikiá nimómáná mepa ero yayf wiro éfríxini. ³ E neróná none nani eni rixiŋf neauriyífríxini. None xwiyfá Kiraiso nani enina dani inimi imónagþi —Xwiyfá apþi nioni gwþi ŋweañapirini. Apþi amáyo woákíkf wianfwa nani “Óf wimoii.” nuriro rixiŋf neauriyífríxini. ⁴ “Nioni apþi nrirfná siŋani áwanf urfimiŋini.’ nimónariŋþi tñni xixeni urimfa nani rixiŋf neauriyífríxini.” searariŋini.

⁵ Seyfne amá Jisasoyá siyikf mimónigfáyf tñni niŋwearóná diŋf emf saimf nimómáná éfríxini. Inina ayf tñni niŋwearóná “Ayf Gorixo nani diŋf mopaxina rinarfani?” niyaiwiro wé róniŋþini éfríxini. ⁶ Inina xwiyfá nurironá segf xwiyfá aiwayo saxf nimoróná awfí yariŋþániŋf nimixiro urfífríxini. E neróná amá seyfne yariŋf seáfá ayf ayo “Apþi urþaxirini.” niyaiwiro xixeni urþaxf imóniŋþi tñni urþarfáirini.

Tikikaso tñni Onesimaso tñni nani uríŋf nánirini.

⁷ Nioni nikáragfá niþini Tikikaso —O negf nríxímeá diŋf sixf uyiŋwáorini. Diŋf uŋwiráriþaxf imóniŋþini yariŋorini. Amínáo nani wáf urani nani gwþi móniŋwá worini. O nibiri áwanf searinfáirini. ⁸ Ayf riþi nani

urowárenaparĩĩni. O niseaĩmeari áwanĩ searáná seyĩné “Porowami wĩmeaarĩĩpi, ayĩ apĩrĩani?” yaiwiro dĩĩ wĩá seaonĩrĩ enĩa nání urowárenaparĩĩni. ⁹ Nioni Tikikasomi tĩni Onesimasomi tĩni —O eni negĩ nĩrĩxĩmeáyĩ imonĩĩ worĩni. Dĩĩ uĩwirĩrĩpaxĩ neaiiarĩĩorĩni. Negĩ dĩĩ sixĩ uyiĩwáorĩni. Omi eni segĩ tĩĩ e nání urowárenaparĩĩni. Awaú amĩpĩ none re neaimonariĩĩpi nání áwanĩ searĩĩsĩĩ.

“Ámá tĩyĩ yayĩ seaiwárenaparĩĩoi.” urĩĩ nánírĩni.

¹⁰ Arisĩtakaso —O nioni tĩni nawĩni gwĩ ŋweagwĩĩorĩni. O seyĩné yayĩ seaiwárenaparĩni. Mako —O Banabasomi xoayorĩni. O eni yayĩ seaiwárenaparĩni. O seyĩné tĩĩ e rémonapánáyĩ, o nání nioni xami bĩ searĩĩ enagi nání yayĩ wĩrĩxĩni. ¹¹ Jisaso —O yoĩ bĩ ami Jasĩtasoyĩ wĩrĩniĩorĩni. O eni yayĩ seaiwárenaparĩni. Judayĩ nĩni enagi aiwi Porone ámá wĩ eni Gorĩxomi dĩĩ nĩwĩkwĩrorĩĩpĩmi dání oyá xwioxĩyo ŋweáĩrĩxĩnĩrĩ wáĩ rĩmeariĩwápa axĩpi nero gwĩ monĩĩwáwa, ayĩ waú woni awarĩni. Rĩpi eni nioni dĩĩ wĩá nonĩgĩáwarĩni. ¹² Epapĩraso —O segĩyĩ worĩni. Jisai Kiraisoyá xĩnáníĩĩni nimonĩrĩ omĩĩ wĩarĩĩ worĩni. O eni yayĩ seaiwárenaparĩni. O Gorĩxomi xwĩyĩ rĩrĩmĩ nĩwirĩná sĩmĩ nĩxeadĩpénĩrĩ seyĩné nání anĩĩ minĩ rĩxĩĩ seaurĩyarĩĩrĩni. Seyĩné yóĩ imonĩro “Gorĩxo ámá xĩoyá e éĩrĩxĩnĩrĩ wimonariĩĩpi, ayĩ apĩrĩani?” yaiwiarĩro éĩrĩxĩnĩrĩ rĩxĩĩ seaurĩyarĩĩrĩni. ¹³ O seyĩné

nánì t́nì sérìxímeá imónìgḡá Reodisia ḡweáyḡ
 nánì t́nì sérìxímeá imónìgḡá Xiraporisi
 ḡweáyḡ nánì t́nì íkínìḡḡ sḡpí wiarìḡḡḡ sḡḡwḡ
 wínarìḡḡ ḡḡḡ nánì seararìḡḡnì. ¹⁴ Ruko
 —O dokítá nene dḡḡ sḡxí uyìḡwáorìnì. O
 enì yayḡ seaiwárenaparìnì. Dimaso enì yayḡ
 seaiwárenaparìnì.

Poroyayḡ nḡiwowárìrḡnà urìḡḡḡ nánìrìnì.

¹⁵ Seyḡné segḡ sérìxímeánìḡḡ imónìgḡá Reodisia
 ḡweáyo “Poroyayḡ seaiwárenaparìḡḡ.” urḡpoyḡ.
 Nibaímì t́nì áamá Jisasoyá sḡyikḡ imónìgḡá íyá
 aḡiwámì awí eánarìgḡáyo t́nì enì “Poroyayḡ
 seaiwárenaparìḡḡ.” urḡpoyḡ. ¹⁶ Seyḡné payḡ
 nionì eaarìḡḡ rìna segḡ awí eánìgḡe dánì íá
 nḡroárìmáná ámì Jisasoyá sḡyikḡ imónìgḡá Re-
 odisia ḡweagḡáyḡ enì íá orópoyìnìrì wíḡrìxìnì.
 Payḡ nionì ayḡ nánì eána seyḡné enì nurápìro
 íá róḡrìxìnì. ¹⁷ Akipasomì re urḡḡrìxìnì, “Joxì
 Ámìnáo t́nì ikárìnìḡoxì ḡḡḡ nánì o e éḡrìxìnìrì
 rìrḡpeañḡḡ nánì dḡḡ nìmorì xìxenì nìpìnì
 yárḡḡrìxìnì.” urḡḡrìxìnì.

¹⁸ Poronì nḡwanìḡonì gḡ wé t́nì yoparḡ rìpì
 yayḡ nḡseaiwárenaparìrì eaarìḡḡnì. Nionì nánì “O
 sḡnì gwḡ rìḡweanì?” nḡyaiwìro Gorìxomì rìxìḡḡ
 nurìyíḡrìxìnì. “Gorìxo wá seawianḡwìnìḡḡnì.”
 nìmónarìnì.

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051